

Ildsjel. Viktig med kvalitetssikret helseinformasjon, mener Sigrun Espelien Aasen. (Begge bilder: Helsebiblioteket)

Folkebiblioteket som primærhelsetjenestens bibliotek

Folkebiblioteket kan og bør i framtiden ta rollen som den kommunale primærhelsetjenestens bibliotek, mener bibliotekar Sigrun Espelien Aasen.

AV ODD LETNES
REDAKTØR

Det er flere grunner til at folkebiblioteket egner seg for en slik rolle: - Biblioteket finnes i alle kommuner, bibliotekene har stor tillit i befolkningen, og bibliotekarene har informasjonskompetanse. Alt dette gjør biblioteket godt egnet til å formidle helseinformasjon til helsepersonell og ikke minst til den allmenne befolkningen, sier Aasen og legger til:

– Jeg tror også at et bredere fokus på helseinformasjon vil gi økt status og sat-

sing på både folkebibliotek, skolebibliotek og fylkesbibliotek.

Fri tilgang

Bibliotekene står for en delingskultur, og de inngår i lokale, regionale og nasjonale nettverk.

– Vi har et godt samarbeidsnettverk i dag, med Norsk bibliotekforenings Spesialgruppe for Medisin og Helsefag (SMH) og Helsebiblioteket som viktige hjørne-

steiner. Det er et mål for oss å utvide samarbeidet med alle bibliotek i kommunal og fylkeskommunal sektor.

Det er i dag et voksende behov for kvalitetssikret helseinformasjon, mener Aasen.

– Bibliotekene står for «fri tilgang» og har stor tillit i samfunnet som formidlere av litteratur og kvalitetssikret informasjon. I dag dukker det opp mange aktører som gjerne vil ta rollen som helseformidlere, og som får penger til det. Lokale og regionale

bibliotek bør ha en åpningstid og bemaning som gjør det mulig å samarbeide med eller koordinere de tiltakene som popper opp for å sikre bedre helse blant befolkningen, sier Aasen og understreker:

– Folkebibliotekene bør styrkes og utnyttes i større grad, framfor at det etableres stadig nye tiltak og nettsteder for å fremme folkehelse.

Viktig kvalitetssikring

– Men har vi ikke allerede nok helseinformasjon på nettet, vil enkelte spørre. Trenger vi enda mer?

Ja, mener Aasen og gir et eksempel:

– Det blir mer og mer vanlig at syke og pårørende bruker Google som første kilde når man ønsker kunnskap om helse og sykdom. Men man vil da ofte finne kilder som ikke er kvalitetssikret og som kan gjøre forvirringen omkring en eventuell sykdom større. I verste fall havner man i et diskusjonsforum hvor den ene hverdagsspesialisten etter den andre hevder å sitte med fasiten, ofte på grunnlag av egne erfaringer.

– Vi trenger derfor kvalitetssikret kunnskap, og den finner vi i helseportaler etablert for å formidle dette til helsepersonell og allmennheten, som Helsebiblioteket.no, Helsenorge.no og MedlinePlus.gov for å nevne de viktigste ressursene folkebibliotekene har fri tilgang til. Det aller meste har også allmennheten fri tilgang til – og det bør de få vite om.

Brukerstøtte

– Noen vil si at å satse på helseinformasjon i folkebibliotek som et nytt arbeidsfelt, er

noe man i en allerede travel hverdag ikke har kapasitet til å gå inn i?

– Å bruke helseportalenes ressurser, er ikke mer komplisert enn å bruke andre nettressurser bibliotekarene allerede er vant til. Jeg vil heller si det slik at for oss bibliotekarer er det viktig å kunne svare på brukernes behov på best mulig måte. La oss se for oss en bruker som en tid har vært plaget med hoften. Hun ønsker å vite mer om hva slags plage det kan være for å kunne kommunisere best mulig med sin fastlege. Tenk hvor tilfredsstillende det da må være hvis brukeren kan få tilgang til oppdatert og forskningsbasert kunnskap om sin plage eller mulige sykdom, i stedet for mer eller mindre fri synsing i upålitelige kilder, sier Aasen.

– Samtidig forstår jeg argumentene som lite tid og ressurser. Men helseportalene arbeider utrettelig med å tilrettelegge helseinformasjonen på en slik måte at den skal være lett tilgjengelig på alle nivåer, fra den smale vitenskapelige til den mer populariserte. Poenget er at kunnskapen er kvalitetssikret og fritt tilgjengelig for alle

Ansatte i folkebibliotek mener at biblioteket er en egnet arena for denne typen informasjonsarbeid, og deres inntrykk er at bibliotekarer oppfattes som trygge og nøytrale personer å snakke med om helsere-laterte spørsmål.

(Biblioteca Nova, 3/2013, s. 19)

og enhver. Bibliotekarenes samarbeidsnettverk via fylkesbibliotekene kan med fordel vitaliseres med «helse for folket» som felles innsatsområde.

Sigrun Espelien Aasen er bibliotekar med bakgrunn fra bibliotekararbeid ved videregående skole, høyskole og universitet, helseforvaltning og folkebibliotek. Hun er i dag ansatt ved som forskningsbibliotekar ved Helsebiblioteket.

Språklig ryddejobb

Det er viktig å ha et felles, standardisert språk om helsefaglige spørsmål, og det er viktig å forstå medisinske ord og uttrykk,

mener Aasen. Derfor er Helsebiblioteket nå i gang med å oversette «Medical Subject Headings » (MeSH) til norsk.

– Dette internasjonalt mye brukte vokabularet vil bli fritt tilgjengelig på nett og vil gjøre det enklere å kommunisere mellom helsepersonell og lekmann. Vi bestreber oss på at resultatet skal få topp kvalitet ved at vi bruker de fremste eksperter på fagområdet i Norge. Studenter som for eksempel skriver om helsefaglige spørsmål, vil her finne de riktige og anerkjente termene. Dessuten kan de bruke norske MeSH ved søk i anerkjente internasjonale databaser for faglig oppdatering. Vi ser fram til å vise fram 20 000 norske MeSH i en ny applikasjon på SMH-dagene 23.-24. september, avslutter Sigrun Espelien Aasen. ■

Videre lesing:

Fri tilgang til Peter F. Hjørts publikasjoner 1950-2011 får en ved søk på hans navn i referansedatabasen CRISStin.no med lenker til fulltekst i åpne arkiv.

Prosjektbeskrivelser og publikasjoner om prosjekter Sigrun har jobbet med finner en på hennes navn i CRISStin.no

Helsebiblioteket.no

Helsebiblioteket.no er et heldigitalt offentlig finansiert bibliotek og er en seksjon i Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten. Helsebiblioteket kjøper tilgang til oppslagsverk, databaser og tidsskrifter, og gjør dem gratis tilgjengelige for sine brukere. Mange av ressursene er også åpne for den øvrige befolkningen. Helsebiblioteket.no er også en delingsplattform for offentlig informasjon som produseres i helsetjenesten og forvaltningen, som prosedyrer, retningslinjer og veiledere. Norsk bibliotekforening kåret Helsebiblioteket.no til Årets bibliotek 2011.